

УДК 93: 140. 8

Шульський М.Г., д.е.н., професор, зав. кафедри менеджменту ©
Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького

До 150-річчя від дня народження

ВОЛОДИМИР ВЕРНАДСЬКИЙ: ВІХИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ

Іменем відомого ученого і патріота України Володимира Івановича Вернадського названо кратер на зворотньому боці Місяця, підлідні гори у Південній Антарктиді, підводний вулкан в Атлантичному океані, мінерал вернадіт, діатомову водорість, рудник озера Байкал, багато інститутів, науково-дослідне судно НАН України, Національну бібліотеку України, українську наукову станцію в Антарктиді

**Євгеній Мілованов – Голова Правління
Федерації органічного руху України, к. е. н.**

У статті проведено дослідження життя і діяльності видатної особистості України другої половини ХІХ і першої половини ХХ століть Володимира Івановича Вернадського. Результати його наукової спадщини мають планетарне значення і тому привертають увагу як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців різних сфер суспільних відносин у здійсненні досліджень його життєвої і наукової діяльності.

Ключові слова: Володимир Іванович Вернадський, Україна, Українська академія наук, віхи життя, наукова діяльність, енциклопедичні видання.

Постановка проблеми. Відновлення української державності в сучасних складних умовах державотворення вимагає всебічного вивчення минулого нашої країни, важливою складовою якої є видатні постаті минувшини. Серед цих особистостей помітне місце займає Володимир Іванович Вернадський, заслуги якого оцінені високо його нащадками. Наведена інформація в епіграфі даної публікації є тому підтвердженням. Для того, щоб рухатися вперед у процесах державотворення необхідно знати минуле. Це є архіважлива проблема як для сьогодення, так і для майбутнього розвитку нашої держави. І тому її слід розв'язувати сьогодні, щоб не було пізно завтра. В цьому і полягає суть постановки проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Життя і творчість В. Вернадського відображена у працях багатьох дослідників, серед яких слід відмітити таких вчених як: С. Бушак, І. Головацький, О. Онищенко, Л. Дубровна, Л. Тома, О. Шульга [1-5] та інші.

Однак, не всі сторінки його життя і діяльності дослідженні у повному обсязі. Більше того, з результатами досліджень не всі громадяни України обізнані і тому виникає необхідність оновлення уже існуючої інформації з врахуванням реалій сьогодення, насамперед те, що в цьому році минає 150 років від дня народження В. Вернадського і було б недоречно та несправедливо не нагадати громадськості про нього. Саме із-за цих обставин виникла необхідність у підготовці цієї публікації.

Мета статті полягає в тому, щоб привернути увагу наших співвітчизників до знаменитих наших особистостей минулого і тим самим підкреслити про ті значні здобутки, що вони внесли у світову скарбницю знань. Це все в комплексі підносить авторитет видатних особистостей минулого, а через їхні імена і нашу державу не тільки серед українського народу, але і серед світової громадськості.

Результати досліджень. Характерні особливості життя і діяльності Володимира Івановича Вернадського знайшли відображення майже в усіх енциклопедичних виданнях як радянського, так і пострадянського періодів розвитку суспільних відносин. Однак, інформація у цих енциклопедіях є дещо відмінна. Так, зокрема, у російськомовній «Малой советской энциклопедии» вказується, що: «Вернадский Владимир Иванович – советский минералог и геохимик» [6, с. 321]. Там також наведена інформація про його навчання, посади, які він займав і результати діяльності, яких досягнув. Однак, ні одним словом не згадано, що він зробив для України і як відносився до неї. Однак, з іншого боку відмітимо, що такий характер подання інформації притаманні не тільки російськомовним виданням радянського періоду, але і деяким україномовним публікаціям. Проте, справедливості ради, необхідно відмітити, що в Українській радянській енциклопедії все-таки наведено матеріали його діяльності, що мають відношення до України, а саме: «Вернадський Володимир Іванович (12. III 1863 – 6. I 1945) видатний російський і український радянський природознавець, основоположник геохімії та біогеохімії..., був одним з головних ініціаторів створення АН УРСР (1919), де провів перші лабораторні роботи з біогеохімії; був першим президентом АН УРСР. Вернадський – один з головних організаторів Державної публічної бібліотеки УРСР. В 1918-19 читав лекції з геохімії в Київському університеті. Багато років працював у Полтавському музеї» [8, с. 315-316].

У сучасних виданнях подається дещо уточнена і, на наше переконання, більш об'єктивна інформація про основні віхи життя і діяльності В. Вернадського. Так, зокрема, в Енциклопедії Сучасної України підкреслюється, що він є «природознавець, філософ, біогеохімік, організатор науки, громадський діяч, академік УРСР (1919), член НТШ (наукового товариства імені Т. Шевченка примітка – М.Ш.)...» [9, с. 271]; в Юридичній

енциклопедії дещо уточнено: «український і російський природознавець, мислитель, громадський діяч...» [9, с. 336].

З нагоди 150-річчя з дня народження В. Вернадського в Україні проведено комплекс різноманітних заходів, важливе місце серед яких займає публікація його творів у трьохтомному виданні. Значну роль у підготовці цього тритомника відіграв Президентський фонд Леоніда Кучми «Україна». Обширну передмову до цих творів підготував Голова Правління Федерації органічного руху України, к. е. н. Євгеній Мілованов, матеріали якої нами використано при підготовці даної публікації.

Як показує практика, при проведенні досліджень життя і діяльності видатних особистостей представляє особливий інтерес походження їх роду. І дійсно, вивчення гносеологічних коренів будь-якої людини дозволяє більш глибоко вникнути в суть її життя і здійснення діяльності. Саме із-за цих обставин

Таблиця 1

**Походження роду Вернадських і формування світогляду
Володимира Вернадського [11, с. 7-8]**

№ п/п	Питання, поставлені нами	Відповіді із тексту вказаного джерела
1	Звідки походив рід Вернадських?	Рід Вернадських походив від литовського шляхтича Верни, який входив в склад козацької старшини і боровся на боці Богдана Хмельницького у війні 1648-1654 рр., а його потомки потім поселилися в Києві
2	Хто такі були прадід і дід Володимира Івановича?	Прадід Володимира Івановича, запорожець Іван Микифорович, закінчив Києво-Могилянську академію, а після розгрому Січі Катериною II став священником на Чернігівщині. Дід, Василь Іванович, завдяки добрій службі військовим лікарем, одержав чин колеського радника і з цих пір став писатися Вернадським
3	Хто був батько В. Вернадського?	Батько, Іван Васильович, народився в Києві, був професором політичної економії і статистики Київського університету св. Володимира, потім працював у Москві і Петербурзі
4	Яких поглядів дотримувався батько і яку діяльність здійснював?	Іван Васильович Вернадський був прибічником капіталізму і критикував кріпосництво... був головним редактором декількох економічних журналів, в яких захищає принципи економічного лібералізму, виступав проти соціалізму і общинного землекористування
5	Звідки походила мати В. Вернадського?	Мати Володі, Анна Петрівна Константинович (учитель музики і співу), походила із роду українських шляхтичів – вона була кузиною першої дружини Івана Васильовича, Марії Миколаївни, яка померла у віці 28 років від туберкульозу
6	Хто впливав на світогляд В. Вернадського?	Світогляд його в значній мірі формувався під впливом батька, а також зведеного брата Миколи – сина Івана Васильовича від першого шлюбу, талановитого художника і поета

ми деталізовано опрацювали матеріали вищезгаданої передмови Є. Мілованова і оброблену інформацію представили у таблиці 1. Отже, рід Вернадських має походження від литовського шляхтича Верни, який був

наближений до оточення Богдана Хмельницького і брав участь у національно-визвольній війні 1648-1654 рр. Прадід Володимира Івановича був запорозьким козаком і після зруйнування Запорізької Січі у 1775 р. став священником на Чернігівщині. З діда починається вживатися прізвище Вернадський.

Про батька, Володимира Івана Васильовича, в енциклопедичних виданнях сказано, що він народився в Києві і був «російським та українським буржуазним економістом... був противником кріпацтва й відверто захищав капіталізм; негативно ставився до соціалізму й общинного землеволодіння» [12, с. 304].

З'ясувавши основні питання щодо походження роду Вернадських, перейдемо до викладу матеріалу щодо персонажу нашого дослідження – Володимира Івановича Вернадського. Інформація про перші роки життя і навчання В. Вернадського представлена в таблиці 2. Як бачимо, народився В. Вернадський в столиці Російської імперії – м. Петербурзі, однак, значна частина життя його зв'язана з Україною. Заслугує на увагу і те, що В. Вернадський вчився в Петербурзькому університеті, де викладали відомі особистості, а саме: Д. І. Менделєєв, І. М. Сеченов, А. М. Бекетов, А. М. Бутлеров та інші. І, безумовно, можна без перебільшення сказати, що спілкування з такими відомими вченими позитивно вплинуло на подальшу діяльність В. Вернадського. Адже, не даремно стверджують, що знаменитості породжують знаменитостей. Позитивний вплив на формування молодого вченого мав період його стажування в Німеччині, Італії і Франції на протязі двох років.

Після закінчення навчання, молоді люди, як правило, починають свою трудову діяльність у різних сферах суспільних відносин. В. Вернадський після закінчення Петербурзького університету «був залишений при ньому доглядачем мінералогічного кабінету» [11, с. 336]. Однак, зв'язок його з терористами групи Олександра Ульянова обумовив утрудненість перебування на службі в столичному університеті. І лише активна позиція батька його жінки Е. П. Старицького забезпечила відвернення навислої загрози для В. Вернадського – шляхом відправки його на стажування в країни Західної

Таблиця 2

Перші роки життя і навчання В. Вернадського [11, с. 7-10]

№ п/п	Питання, поставлені нами	Відповіді із тексту вказаного джерела
1	2	3
1	Коли народився В. Вернадський і де пройшли його перші роки життя?	В. Вернадський народився 12 березня 1863 р. в Петербурзі, де пройшли перші п'ять років його життя і де в Олександрівському ліцеї його батько викладав політекономію
2	Що зв'язувало В. Вернадського з Україною?	Значна частина життя В. І. Вернадського зв'язана з Україною. У 1868 р., коли Володимиру було всього 5 років, із-за проблем здоров'я Івана Васильовича, сім'я переїжджає в Харків. Про цей період у Вернадського залишились самі добрі спогади

продовження табл. 2

1	2	3
3	Де починав навчання В. Вернадський?	В 1873 р. Володимир пішов в перший клас Харківської гімназії, але провчився всього рік, тому що його сім'я на декілька років поїхала за кордон (Відень, Прага, Дрезден, Венеція), а звідси вернулась в Петербург. Тут тринадцятирічний Володя продовжував навчання в гімназії
4	Де продовжував навчання В. Вернадський?	У 1881 р. Володимир Вернадський поступає в Петербурзький університет, де в цей час викладали відомі вчені: Д. І. Менделєєв, І. М. Сеченов, А. М. Бекетов, А. М. Бутлеров та ін. Закінчив університет у 1885 р.
5	Де познайомився В. Вернадський із своєю майбутньою дружиною?	Під час засідань одного із народницького гуртка, членом якого він був, Володимир знайомиться з Наталією Егорівною Старицькою, з якою вони з часом повінчалися і прожили «душа в душу і думка в думку» майже 56 щасливих років
6	Які наслідки мали для В. Вернадського спілкування з народниками?	Із-за знайомств з терористами Олександра Ульянова (замах на імператора Олександра III 1.03.1887 р.), В. І. Вернадський попав в немилість. Тільки втручання Е. П. Старицького, який зумів переконати міністра освіти піти на компроміс у формі закордонного відрядження і зберегти В. І. Вернадського від значних неприємностей
7	В яких країнах проходив стажування В. Вернадський?	Весною 1888 р. університет направив молодого дослідника на стажування за кордон. На протязі двох років учений побував у Німеччині, Італії і Франції, де працював у різних наукових установах

Європи. І тому можна вважати цілком справедливо початком його трудової діяльності після закінчення стажування, а саме – 1890 р. у Московському університеті.

Для характеристики його творчої і наукової діяльності нами використано матеріали Юридичної енциклопедії. Оброблена певним чином інформація про В. Вернадського в діалоговій формі представлена у таблиці 3. Не будемо деталізовано аналізувати основні віхи життя і діяльності В. Вернадського, вони достатньо представлені в табличній формі. Однак, все-таки, наведемо деякі факти із його життя, які не ввійшли в таблицю, проте, на наше переконання, є важливими для оцінки його діяльності. Так, зокрема, В. Вернадський, працюючи помічником ректора Московського університету, виступив «проти порушення автономії вищої школи урядом П. А. Столипіна, в березні 1911 р. В. І. Вернадський залишив місце помічника ректора і пішов у відставку разом з іншими професорами і викладачами Московського університету»;... «В. І. Вернадський очолював вчену раду при міністерстві землеробства, комісію з підготовки реформи вищої школи» [10, с. 11]. Крім цього варто також згадати, що він завжди проявляв турботу про людей. З цього приводу заслуговує на увагу один із епізодів його життя. Після розгрому Врангеля у Криму в Севастополі залишилось багато молодих офіцерів його армії, які не встигли покинути півострів, який захопили більшовики. Їм

загрожував розстріл. І ось В. Вернадський розпорядився видати студентські посвідчення Таврійського університету 200 молодим офіцерам і тим самим спасти їм життя. Були і інші благородні вчинки академіка, про які він не завжди згадував і не завжди відображав у своїх творах, але про них не забули ті, з ким він співпрацював і ті, що його оточували.

Таблиця 3

Початки трудової діяльності В. Вернадського [10, с. 336]

№ п/п	Питання, поставлені нами	Відповіді із тексту вказаного джерела
1	Після навчання і стажування, де почав трудову діяльність В. Вернадський?	Працював у Московському університеті: приват-доцентом кафедри мінералогії і кристалографія (з 1890), зав. мінерал. Кабінету (з 1892), професор (з 1898)
2	Які посади займав у Петербурзі?	Вернадський у 1911 р. переїхав до Петербурга. Працював в установах Російської АН, з 1914 – директор геол. і мінерал. музею академії. Обирався 1906 і 1907 членом Державної Ради Росії від АН
3	Чим займався В. Вернадський після лютневої революції 1917 р.?	Після лютневої революції 1917 (з серпня) – товариш міністра освіти Тимчасового уряду. З кінця 1917 – в Україні, у часи Гетьманату керував створенням Української академії наук і став першим її президентом (1918-21)
4	Яку ще діяльність проводив В. Вернадський в Україні?	Очолював також комітет із заснуванням Національної бібліотеки України (тепер Національна бібліотека імені В. І. Вернадського). У 1920-21 був ректором Таврійського університету в Сімферополі
5	Подальші кроки діяльності В. Вернадського?	З 1921 – директор ним же створеного Радієвого інституту в Петрограді. В 1922-26 перебував на запрошення Сорбоні в науковому відрядженні у Франції. 1927 організував та очолив відділ живої речовини АН СРСР у Ленінграді, перетворений 1929 на Біогеохімічну лабораторію АН СРСР
6	Якими нагородами відзначено діяльність В. Вернадського?	За видатні праці в галузі науки і техніки удостоєний звання лауреата Сталінської (згодом Державної) – (примітка М.Ш.) премії. Крім того, був нагороджений Орденом Трудового Червоного Прапора і в цьому (1943) році свого 80-річчя він став першим і єдиним вченим, при житті якого була затверджена персональна премія його імені [11, с. 18]

За своє довге і в деяких випадках драматичне життя, він багато встиг зробити, особливо на науковій ниві. Недаремно у деяких друкованих виданнях його називають багатогранним ученим [7, с. 340]. І це цілком справедлива оцінка його всебічної наукової діяльності. І, безумовно, висвітлити всі складові його наукових здобутків у цій публікації практично неможливо – для цього слід готувати окремі монографії.

Таблиця 4

Найбільш вагомі наукові здобутки академіка В. Вернадського [13, с. 179]

№ п/п	Питання, поставлені нами	Відповіді із тексту вказаного джерела
1	2	3
1	Яким галузям наук присвячені праці В. Вернадського?	Вернадський – автор понад 400 наукових праць, присвячених мінералогії, радіології, геохімії, біогеохімії, гідрогеології, педології, історії науки
2	Які є найважливіші праці В. Вернадського?	Найважливіші з них – «Опыт описательной минералогии I-II» (1908-22); «История минералов земной коры I-II» (1923-36); «La geochimie» (1924); «La Biosphere» (1929); «Химическое строение биосферы Земли и ее окружения» (1965); «Биосфера» (1967); «Живое вещество» (1978); «Философские мысли натуралиста» (1988)
3	Що нового ввів В. Вернадський у наукову літературу?	Вернадський ввів у наукову літературу поняття «жива речовина» та її «біогеохімічна енергія», яка зумовлює та інтенсивно змінює міграцію хімічних елементів у біосфері й має важливе геологічне значення
4	Як розглядав еволюцію біосфери В. Вернадський?	Вперше у світовій літературі він розглядав еволюцію біосфери як єдиний космічний, геологічний, біогенний і антропогенний процес. За його словами, біосфера являє собою оболонку життя – сферу існування живої речовини на нашій планеті
5	Як В. Вернадський оцінював техногенний вплив людини на біосферу?	Серед природодослідників Вернадський одним із перших дійшов науково переконливого висновку, що в організованості біосфери все з більшою силою і в зростаючому масштабі виявляється техногенний вплив людини, який за своїм геохімічним значенням він прирівняв до дії геологічного фактора
6	Що підтвердив своїм ученням В. Вернадський?	Своїм ученням В. Вернадський підтвердив потенційні можливості людського розуму для гармонізації відносин суспільства і природи, був глибоко переконаний, що науковий потенціал має вирішальне значення для соціального, економічного та культурного розвитку суспільства
7	Який авторитет мав В. Вернадський за кордоном?	Вернадський користувався заслуженим авторитетом за кордоном і брав активну участь у міжнародному науковому житті. Вернадський висував ідею міжнародного співробітництва у сфері науки та галузях суспільної діяльності для вирішення проблем охорони біосфери та її ресурсів, ще в 1922 ставив питання про відповідальність за використання атомної енергії в мирних цілях

Ми у своїх дослідженнях представимо лише, на наше переконання, деяку частину найбільш важливих наукових здобутків багатогранного ученого В. Вернадського (табл. 4).

Серед наукових праць з різних напрямів наукових досліджень виділяється сім його фундаментальних праць, які побачили світ на протязі 1908-

1988 рр., при цьому чотири з них вийшли уже після його земного життя. Він вперше зробив або був ініціатором зробленого того, про що людство ще не знало. Про це у деталізованих формах представлено у формі табличного викладу матеріалу і не будемо зупинятися на цих плідних і багатогранних віхах життя і діяльності В. Вернадського. Проте, на одну, досить цінну для сучасного розвитку світової цивілізації, складову все-таки звернемо увагу. Ще у 1922 р. він писав: «Недалекий час, коли людина одержить у свої руки атомну енергію, таке джерело сили, яке дасть їй можливість будувати своє життя, як вона захочить... Це може відбутися в ближчі роки, може відбутися через століття. Але ясно, що це повинно бути. Чи зможе людина скористатися цією силою, направити її на добро, а не на самознищення?» [11, с. 281]. Отже, академік В. Вернадський поставив перед світовим співтовариством архіважливе питання щодо використання атомної енергії в мирних цілях. Його нащадки не в повній мірі врахували застереження багатогранного вченого і понесли втрати. Український Чорнобиль (1986 р.) і японська «Фукусіма 1» (2011 р.) дали людству сумні уроки щодо невмілого використання сили атома. І необхідно дослухатися до порад вченого і направляти атомну енергію «на добро, а не на самознищення», як вказував академік В. Вернадський. З цього приводу слід зробити деякі узагальнення щодо результатів діяльності поколінь, які прийшли після відходу минулих поколінь у потойбічний світ. Сьогоднішнє покоління весь час спішає у досягненні тих чи інших вершин як регіонального рівня, так і світової цивілізації, проте забувають заглянути у минуле, у його вивчення і врахувати все те цінне, що заповіли нам визначні його особистості, важливе місце серед яких займає академік В. Вернадський.

Висновки. Дослідження різнобічної діяльності В. Вернадського дає підстави стверджувати, що про цю неординарну особистість можна писати досить багато різного і по-різному. І це природно і закономірно, адже великі люди здійснюють великі справи, і тому їх життєвий і творчий шлях слід досліджувати, а одержані результати доводити до народу і саме він зможе дати об'єктивну оцінку їх діяльності.

А тепер у підсумку поставимо цілком закономірне питання, а як потомки академіка В. Вернадського оцінюють віхи його життя і діяльності? З цього приводу можна відповісти, що цілком позитивно. Підтвердження сказаного може бути: занесення його ім'я до тих особистостей, що змінили світ [7, с. 340]; вписання його імені до Золотої книги української еліти, в якій про нього написано так: «Учений – патріот Вернадський завжди вважав, що наукова діяльність має бути тісно поєднана з народногосподарським життям країни... Через усе своє життя він проніс незгасну любов до України, її народу, культури» [14, с. 370]; висловлювання видатного дослідника діяльності В. Вернадського О. Опанович: «За своїм походженням – і по материнській, і по батьківській лінії Володимир Вернадський був українцем. Він завжди пам'ятав і пишався цим, гаряче любив Україну цікавився і знав її історію, був залюблений в її природу, багато зробив для розвитку української науки і культури» [15, с. 43] та ін. До речі також слід нагадати, що у нашому університеті не забувають про визначного

вченого Володимира Вернадського. Його портретне зображення представлено серед видатних особистостей України у вестибюлі старого головного корпусу та біля аудиторії № 1 (кафедра органічної і неорганічної хімії), його праці є в бібліотеці, проводяться заходи щодо популяризації його вчень тощо.

Таким чином, в сьогоденних умовах нащадки В. Вернадського не забувають його імені і на майбутнє слід продовжувати досліджувати життя і діяльність відомого академіка, а одержані результати пропагувати і доводити до широкого кола громадськості. Це, у свою чергу, піднесе авторитет української науки і держави в цілому.

Література

1. Бушак С. Володимир Вернадський: «Мені дорога всіляка вісточка про Україну» / С. Бушак – Визвольний шлях. Кн. 6 (687), червень 2005. – С. 108-127.
2. Головацький І. Геніальний учений, організатор української науки / І. Головацький – Українська думка, 2 жовт., 2003 р., с. 2.
3. Онищенко О. «Ви знаєте, як мені дорога Україна» / До 150-річчя з дня народження В. І. Вернадського / О. Онищенко, Л. Дуброва – День, IV 44 (3927) 12 берез. 2013. – С. 5.
4. Тома Л. В. Володимир Вернадський / Л. В. Тома – К.: ПАТ «ДАК» «Укрвидавполіграфія», 2012. – 128 с.
5. Шульга О. Нащадки славного народу / О. Шульга // Слово просвіти, № 12 (441), 20-26 берез. 2008, с. 11.
6. Малая советская энциклопедия / Глав. ред. Б. А. Введенский. Т. 2. Третье издание. – М.: Государственное научное издательство «БСЭ», 1958. – 1277 с.
7. Вона змінили світ / уклад. І. Ю. Левашова. – Донецьк: ТОВ «Глорія Трейд», 2011. – 704 с.
8. Українська радянська енциклопедія / Голов. ред. М. В. Бажан. Т. 2. – К.: Головна редакція УРЕ, 1960. – 576 с.
9. Енциклопедія Сучасної України. Т. 4.. – К.: 2005. – 700 с.
10. Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол. Ю. С. Шемшученко (від. ред.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 1998. – Т. 1; А-Г-В, – 772 с.
11. Вернадский В. И. Биосфера и ноосфера / В. И. Вернадский // Библиотека журнала ORGANIK UA. – Кн. 10., Т. 1. – ВК «АПС», 2013. – 416 с.
12. Український радянський енциклопедичний словник. В трьох томах. Том 1. – К.: Головна редакція УРЕ, 1966. – 856 с.
13. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1 / Редкол.: ... С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
14. Золота книга української еліти / Інформаційно-іміджевий альманах. У 6 томах. Т. 1. – К.: Євроімідж, 2001. – 569 с.
15. Опанович О.М. За плугом господь іде / О.М. Опанович // Бібліотека журналу ORGANIK UA. – Кн. 13., - ВК «АПС», 2013. – 80 с.

Summary

Shulskyy M.G., Doctor of Economic Sciences, professor, head. Department of Management

Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnology named after S.Z Biotechnologies, Lviv, Ukraine.

VOLODYMYR VERNADSKYI: LANDMARKS OF LIFE AND ACTIVITY

A study of life and activity of personage of Ukraine of the second half of XIX and first half of XX of centuries of Volodymyr Vernadskyi is undertaken in the article. Results of him scientific inheritance have a planetary value and that is why attract attention both home and foreign specialists of different spheres of public relations in realization of researches of him vital and scientific activity.